

DE ISEGHEMNAAR

Katholiek weekblad voor Iseghem en omliggende
VOOR GODSDIENST, TAAL en VADERLAND

Verschijnt elken Zaterdag
10 ct. per nummer
Abonnement 6 fr. 's jaars.

DRUKKER-UITGEVER :

J. DE BUSSCHERE-BONTE, Rousselarestraat, 95.

AANKONDIGINGEN :

Notarieele en andere 0,20 per regel.
Tusschen Stadsnieuws 0,50 per regel.

MORGEN zondag, 25 April, om 4 1/2 ure, komt Staatsminister Vandevyvere naar Iseghem, in de Congregatiezaal, eene Voordracht houden over destichting van eene Katholieke Kiesvereniging.

Zie verder 3^e bladzijde.

EENHEID.

De Katholieke Partij moet al hare kracht geven.

Tegenwoordig en zijn er maar twee partijen : de Katholieken en de Socialisten.

De vijanden van Godsdienst en van orde staan toch zoo geweldig en zoo eensgezind in hunnen strijd. In hunne congressen en in hunne werking staan ze soms te schelden en te vloeken tegen elkaar ; maar hunne congressen eindigen met een besluit tot eenheid in de rangen, en hunne werking is uitsluitend voor de partij!

De Socialisten en hebben noch Frontpartij, noch Vlaamsch Verbond, noch Democraten, noch Middenstanders. Als 't op strijden aankomt, ze zijn Socialisten, en niets anders.

Tegenover dat leger staan de Katholieken.

Maar helaas! 't Katholiek leger en geeft zijne macht niet, het zou kunnen veel sterker staan dan het is. De Katholieken en hebben dikwijls noch eenheid, noch durf.

De vier vijfden van ons volk gaan naar dezelfde Kerk denzelfden God aanbidden; ze doen dezelfde gebeden, ze ontvangen dezelfde sacramenten, de eenen vuriger dan de anderen, 't is waar, maar allen willen toch leven en sterven in hetzelfde geloof.

En is 't niet jammer dat allen die denzelfden Godsdienst oefenen dienzelfden Godsdienst niet verdedigen?

Bij 't verlaten van de Kerk en mag niemand zijne Katholieke opinie laten varen. Katholiek zijn en is geen kleed dat men aantrekt en aflegt, 't omvat ook het burgerlijk leven van den mensch.

Geene verdeeldheid in de Katholieke rangen. Eensgezindheid is er noodig. Eendracht maakt macht.

Godsdienst en onderwijs zijn de groote Katholieke belangen.

Alle Katholieken en hebben maar éene politiek : de Katholieke!

Moesten alle Katholieken samenwerken te Iseghem, hoe zouden er ooit Socialisten kunnen opkomen in Iseghem? Dat is waar voor gemeenteraad, voor provincieraad, voor Kamers en voor Senaat.

Een tweede fout bij Katholieken is : niet durven. Zij en durven niet openlijk voorkomen als Katholiek.

De Socialisten trekken door de straten, in stoet, achter hun revolutionair vaandel, ten aanzien van al die willen kijken.

De weinige Liberalen die er zijn volgen soms, in groep, hunne blauwe vlagge. Zij, ze durven toonen wat ze zijn.

Maar vele Katholieken en durven niet: zij en durven geen deelmaken van Katholieke verenigingen; zij en durven geene

Katholieke werking steunen. Zij zouden misschien een kalant verliezen!

Flauwe Katholieken, voorwaar!

Alle Katholieken moeten samenwerken ter verdediging van hunne Godsdienstige en van hunne stoffelijke belangen.

Eendracht maakt macht!

Eene les uit Rusland.

Engeland heeft den weg naar Rusland weer geopend. Immers Engeland had grondstoffen noodig uit Rusland. Na de Engelschen zijn groothandelaars uit andere landen in Rusland getrokken om dezelfde redens.

Wat hebben ze in Rusland gevonden? Goud? — Wel neen; daar en was geen stukken goud meer te zien. 't Is al papiergeld, en papiergeld zonder eenige waarde.

Koopwaren? — Ook niet. Het Russisch volk werd niets overgelaten, zoodanig dat het tegenwoordig in de onmogelijkheid is de verwisseling van waren aan te gaan.

Het land ligt onbeploegd; en Rusland dat vroeger de graanzolder van Europa was, komt tegenwoordig te kort aan zijn eigene bevoorrading, en zijn volk verhongert.

Al de rijkdommen van zijnen grond zijn te niet gebracht, en eene halve eeuw van goed bestier zal noodig zijn om orde te brengen in den warboel.

Dat is het werk der bolchevisten! De socialisten riepen triomf om reden van de Bolcheviste overwinningen in Rusland. Hun doel was bereikt: de gronden werden ontgind en de gemeenschap van alles (zelfs voor de vrouw) werd uitgeroepen! maar de ondervinding heeft geleerd dat de socialisten niets anders zoeken dan eigenbaat en niets anders geven dan dwingelandij.

Hun stelsel lijdt schipbreuk in Rusland waar ze meester zijn. Hunne onderdanen willen niet mede, ze gaan alleenlijk door den dwang en voor den kogel. Fabrieken en werkwinkel zijn verwoest. De werkmans wordt behandeld als een slaaf.

Dit is de vrucht van het socialisme!

De Gouverneur van West-Vlaanderen heeft de eer de volgende maatregelen, door den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken genomen, ter kennis der inwoners van de door den Staat niet aangenomene gemeenten te brengen:

Heropbouw door den Staat van erg beschadigde of door oorlogsfeiten vernielde huizen.

De Staat is genegen om hunne huizen herop te bouwen voor rekening van diegene die het zullen aanvragen, mits afstand hunner rechten wegens oorlogsschade door die huizen geleden.

Indien de geteisterde een belangrijker gebouw begeert te bekomen dan het geene dat de Staat hem moet verschaffen, zoo moeten plan en bestek de bijvoegelijke werken klaar doen uitkomen.

Deze kost zal ten laste van den geteisterde vallen, die het bedrag ervan zal moeten in bewaring geven zoodra de uitslag van de aanbesteding hem kenbaar gemaakt wordt.

Omgekeerd, zal een enkel gebouw door twee of meer minder belangrijke gebouwen vervangen worden, indien de geteisterde het verlangt.

In grondbeginsel zal het nieuw gebouw op het zelfde perceel heropgebouwd worden waar het te vervangen gebouw gestaan heeft.

De belanghebbend zal den bouwkundige mogen kiezen welke hij met het opmaken der herstellings of herbouwingsplannen zal gelasten.

Indien hij geenen bepaalden bouwkundige verkiest, dan zal hem een, door den Gouverneur gekozen voorgesteld worden.

Voor zooveel mogelijk ware het wenschelijk dat een enkel bouwkundige met het opmaken van al de plannen van een groep gebouwen die het voorwerp van eene enkele aanbesteding kunnen uitmaken, gelast worde.

De geteisterden en bouwkundigen zullen hunne aandacht vestigen op:

1° De belangrijkheid der heropbouwings of herstellings werken; deze moeten in evenredigheid zijn met de te herstellen schade of met het te vervangen gebouw.

Het is niet noodig dat het nieuw gebouw volkomen overeenstemme met het geteisterd gebouw. Voor de nederigste woningen moet een minimum van geriefelijkheid voorzien worden, hoe armoedig ook het vernield huis was.

2° De gezondheids en technische voorwaarden. Het te heropbouwen gebouw moet de gezondheidsvoorwaarden vervullen welke de plaatselijke omstandigheden en eene redelijke uitgave toelaten.

Op technisch gebied moeten de materialen met bijzondere zorg gekozen worden, en de deuren, vensters en trappen, voor zooveel mogelijk, naar de gewone maten uitgevoerd worden.

3° Het algemeen uitzicht van den bouw, onder ooppunt van schoonheid en harmonie met de omringende gebouwen.

Bij de plannen zal eene berekening gevoegd worden, die zoo nauwkeurig mogelijk in bijzonderheden de hoeveelheden der te gebruiken materialen als ook het aantal werkdagen der verschillende vakken zal aanduiden.

De plannen indien het herzien noodig is zullen door den provincialen bouwkundige herzien worden, zullen voor goedkeuring geteekend worden door de vertegenwoordigers van beide partijen, en zullen bij de akte van overeenkomst gevoegd worden die volgens een in het gemeentehuis neergelegd model moet opgesteld worden.

Indien de geteisterde voor het sluiten van de overeenkomst herstellingen of gedeeltelijke heropbouwingen heeft uitgevoerd, zal er van den Staat van het gebouw een proces-verbaal opgemaakt worden, en er zal aan de geteisterde akte gegeven worden der uitgevoerde werken.

De geteisterde zal voor de terugbetaling er van zijn volle verhaal bij de rechtbanken voor oorlogsschade behouden. Het zelfde zal geschieden voor de werken welke hij verklaart gedurende den oorlog uitgevoerd te hebben en die, naar zijn zeggen, door een nieuw oorlogsfeit vernield werden.

In de uitzonderlijke gevallen waar de geteisterde een voorschot zou ontvangen hebben dat tot wederbelegging nog niet gebruikt is, zal hij het beloop van dit voorstel moeten ter bewaring storten; die som zal naderhand van de sommen door den Staat verschuldigd aan den aannemer wien de aanbesteding der herstellingen of herbouwingswerken gegund is, moeten afgetrokken worden.

Ieder geteisterde die van bovengemelde maatregelen zal willen genieten wordt verzocht, aan 't gemeentebestuur der gemeente waarop het te heropbouw huis gestaan heeft, een aanvraag te zenden opgesteld volgens hieronderstaande model:

Aan het College van Burgemeester en Schepenen der gemeente

De ondergeteekende . . . (naam en voornamen) . . geboren te den het bedrijf van uitoefende ongetrouwd, echtgenoot van (naam en voornamen) echtelijk gescheiden van (naam en voornamen) gehuisvest te straat N° verlangte dat de Staat zijn (of zijne) gebouw (en) staande op het gebied der gemeente op het perceel gecadastréerd N° sectie straat N° heropbouwde.

Hij verkiest, om de plannen van het nieuw gebouw op te maken M. de Bouwkundige (naam en voornamen) wonende te straat N° (ofwel) hij begeert dat de H. Gouverneur eenen bouwkundige aanstelle om de plannen van het nieuw gebouw op te maken.

Hij verbindt zich, in geval zijne aanvraag goedgekeurd wordt, van al zijne rechten tot onroerende oorlogsschaden wegens de vernieling van het te heropbouwen gebouw, aan den Staat af te staan.

Gedaan te den

(HANDTEEKING)

Het Amerikaansch Rood Kruis

De redding voor de verwoeste streken.

Maandag laatst was er feest in Rousselare. Het verwoeste Vlaanderen bracht eene hulde van dankbaarheid aan het Amerikaansch Rood Kruis.

Op het feest waren aanwezig afgevaardigden uit alle verwoeste steden en gemeenten. Daarenvens waren opgekomen Z. D. H. de Bisschop van Brugge, de Staatsminister Vandevyvere, de gouverneur van West-Vlaanderen, en vele andere hooggeplaatste heeren. Verder deze die gehuldigd wierden; eenige werkers uit het Amerikaansch Rood Kruis met aan hun hoofd Kapitein Eppstein die geheel die menschlievende en wondere inrichting in Vlaanderen bestierde. Allen samen mannen en vrouwen zoo een 150 personen.

't Was een vriendenfeest: vrienden van de beproefde bevolking huldigden de groote weldoeners van de verwoeste streken.

De feestvergadering begon te 11 u. In eene zaal van 't klein Seminarie werden de vertegenwoordigers van het Rood Kruis ontvangen en gedankt.

De Burgemeester van Rousselare sprak eerst om te verwelkomen en om te bedanken.

Daarna stond op Kapitein Eppstein, de groote werker van het Amerikaansch Rood Kruis in Vlaanderen. Hij zei dat die hulde toekwam niet aan hem noch aan zijne medewerkers, maar aan de instelling zelve en aan al de groote menschlievende uit Amerika die geld gestort hadden om de beproefde bevolking van Vlaanderen ter hulp te komen. En hij gaf een breedvoerig verslag over de werking van het Amerikaansch Rood Kruis. De werking ontstond reeds binst den oorlog ten voordeele van de vluchtelingen; de werking nam toe en ging in brederen kring naarmate de nood

van de bevolking grooter werd en het oorlogsveld uitzette. Het Amerikaansch Rood Kruis volgde de streken en de bevolkingen die slachtoffers waren van den oorlog. Gingen de Duitsche legers achteruit, het Rood Kruis ging vooruit om den nood te verhelpen. Met den wapenstilstand vestigde het Rood Kruis zijnen zetel hier in Vlaanderen om door geheel de verwoeste streek de bevolking ter hulp te komen.

Sedert den wapenstilstand werd door het A. R. K. ongeveer negen en veertig miljoen franken uitgegeven om aan de teruggekeerde bevolking van 't verwoeste Vlaanderen te bezorgen kledingstukken, huismeeubelen, kolen, geneesmiddelen, enz. enz.

Kapitein Eppstein verzekerde dat die werking nog eenigen tijd zou voortbestaan ten voordeele van de beproefde bevolking uit Vlaanderen.

De heer Achiel Denys schetste dan in vogelvlucht de werking van het Amerikaansch Rood Kruis door geheel de Vlaamsche verwoeste streek, en eindigde met aan Kapitein Eppstein een geschenk aan te bieden als blijvend bewijs van de dankbaarheid van 't Vlaamsche volk, 't eigen portret van Kapitein Eppstein in levensgrootte geschilderd door G. Vallaëys en bekostigd door talrijke inschrijvingen.

Sprak ook nog de Heer Advokaat Castaigne van Doornijk, die in gloedvolle woorden zijne hulde bracht aan Kapitein Eppstein en het A. R. Kruis.

Na de feestvergadering was er een feestmaal bij inschrijving. Het werd opgediend in eene zaal van de magazijnen van het Rood Kruis bij de Burgersschool. 't Was hertelijk.

Waerlijk een schoon feest en een welverdiende hulde.

In 't geheel en waren er maar twee dingen die afstaken: de onbetamelijke kleding van eene Dame die overal rondfadderde en aan de eertafel ging neerzitten in de nabijheid van den Bisschop die bijzondere voorschriften gaf tegen zulke kleding, en dan ook nog dat langdurig en verdrietig wachten vóór het opdienen aan tafel.

De Iseghemnaar komt later nog terug op de werking van het A. R. K. hier in Vlaanderen. Hier te Iseghem werden ook twee maal kleederen en kleeurstoffen verkocht aan de vluchtelingen.

De betalingskracht van Duitschland.

In Duitschland hebben de laats'e gebeurtenissen den toestand verwickeld. Eens te meer stellen wij onze aandacht op de financiële kracht van dit land waarmede het herstel van ons eigen land zoo nauw in verband staat.

De vergoeding door Duitschland aan België botst tegenwoordig op twee hinderpalen: Het dalen van de mark en het te kort in de begroting.

Verleden maand waren 100 frank 525 marken waard. Bijgevolg indien Duitschland ons zijne schulden betaalt moet het voor een milliard frank 5 milliard marken geven.

Neemt men de dollars in plaats van de franken, dan is het nog veel slechter. Negen duizend vijf honderd dollars zijn zooveel waard als veertig milliard marken.

't Is nochtans wel die waarde die men moet inzien bij het vereffenen van Duitschlands schulden en verplichtingen.

De tweede moeilijkheid is het te kort van de begroting.

Duitschland zou gemakkelijk kunnen in zijne begroting eene som inschrijven waarvan de storting zou verzekerd zijn, en die zou kunnen dienen om jaarlijks een deel van zijne schuld in te korten. Maar Duitschland pleit voor zijne eigene zaak. Wacht, zeg het, laat uwe schuldvorderingen rusten en gij zult zien hoe buitengewoon sterk we zullen staan na eenige jaren, en hoe rijk uwe schuldenaars zullen zijn.

Dit pleidooi vindt nog al bijval in Amerika omdat vele Amerikaners groote kapitalen in Duitschland geplaatst hebben.

De hoogere raad der verbonden heeft een samenwerking tot stand gebracht die voor doel heeft: De heropbeuring van den Duitschen wissel, de Duitsche nijverheid. Daardoor is de mark geklommen in de laatste dagen.

Wat nu voor ons van belang is, het is dat Duitschland zou betalen wat het geven kan. En hoe eerder hoe beter. Wachten tot dat Duitschland met zijne eigene middelen al zijne moeilijkheden heeft opgelost, dat is met België spotten en België nog grooter slachtoffer maken.

Duitschland zoekt alle slach van voorwendsels om zijne verplichtingen niet te vervullen.

Binnenlandsch Overzicht.

Aan het ministerieel Sterfbed.

De gezondheidstoestand van het Ministerie is onrustwekkend. Hoofdminister Delacroix is zijn doodbrief aan 't maken. Verleden week riep hij op een scherpe beoordeling van den

